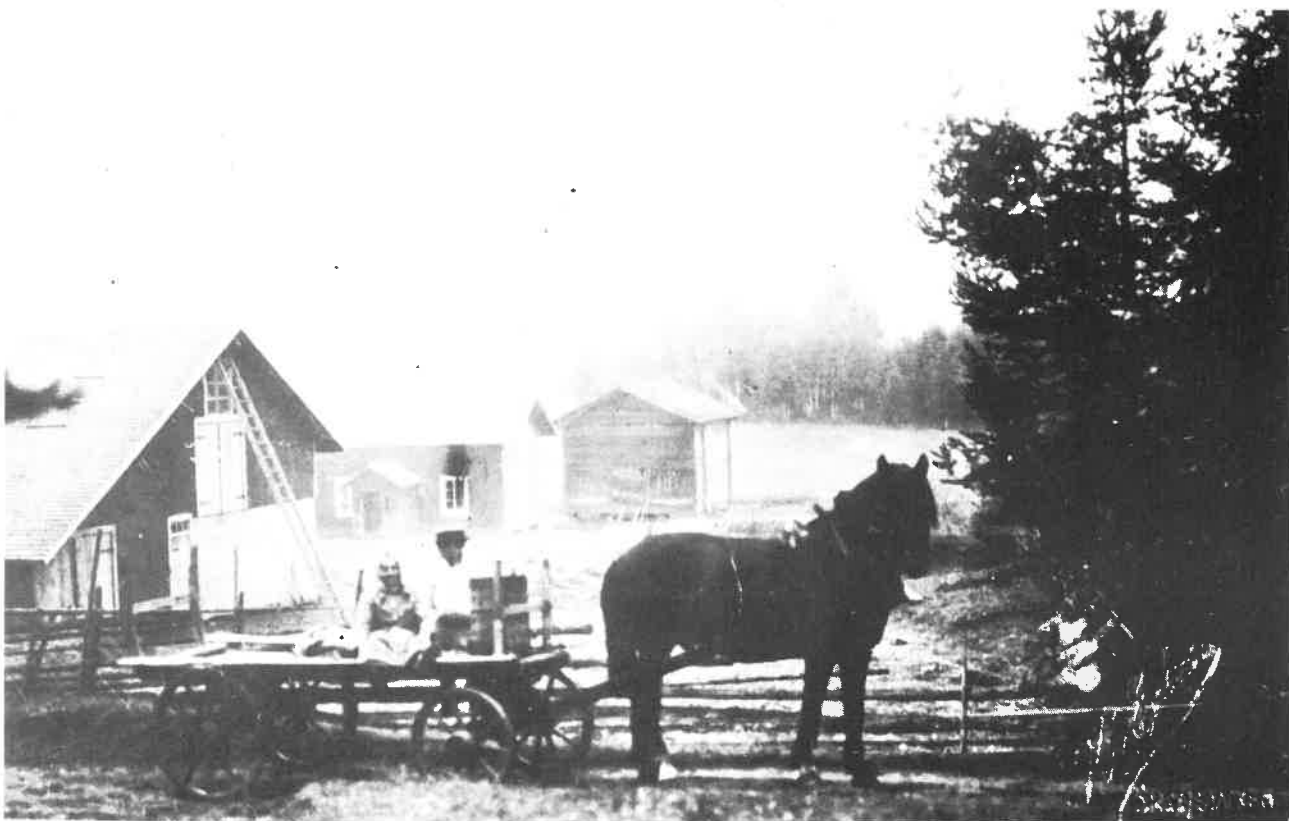

Våsvargen

JUNI 2002 NÅS HEMBYGDSFÖRENING PRIS 30 KR. 3.50 EURO

Olof på Tappa med Kari-mora 1933.

Foto från Lisa Lissjanis Dala-Järna

* **I Åkes efterlämnade papper fanns anteckningar, gjorda av Åkes** *
* **farfar Jont Anders Larsson (1844-1926).** *

Här följer nu fortsättning på anteckningarna som började i förra numret, nu med
"Religion och sedlighet".

Nås sockens befolkning, påverkade af den medelst jernvägar underlättade samfärdseln, samt en brokig samling litteratur af tidskrifter och tidningar, har under sednare årtionden undergått en ej obetydlig förändring. För att, åt en intresserad efterverld bevara de egendomligheter som särskildt kännetecknat Nåsbon, har jag antecknat följande.

Religion och sedlighet.

1852 fick Nås besök af den förste lekmanpredikanten, en Johansson från Wermland. På en för allmänheten lättfattligt språk, målade han i de bjertaste färger de fador som i afgrunden väntade alla som ej skyndsamt gjorde bot och bättring. Gabrils Per Persson i Tyna var den förste af Johanssons proselyter, flera tillföll, och snart kunde läsarenamnet stämplas på ett tiotal individer. Allmänheten cekunderad af presterskapet, stälde sig i opposition. Inom de bibliska förskansningarna sökte de värja sig mot läsarnes angrepp. Hot om fängelse och böter, varningar för antikrist, vildjuret och skökan etc samt, såsom en gifven följd af rörelsen, världens snara undergång, utgjorde argumenternas A och O. Resultatet känna vi.

Till 1860-talet besöktes kyrkan sön- och helgdagar allmänt. Två gånger om året, isynnerhet höst och vår, gingo alla dertill berättigade till nattvarden. Alla barnaföderskor kyrktogs, Barnadop skedde sommartiden i kyrkan. Kyrksången, i hvilken alla som egde anlag deltog, var långsam och släpande. Orgel fans icke.

Wid brudvigsel i kyrkan, efter gudstjenstens slut, fingo spelmännen börja utgångsmarschen i stora gången i kyrkan. Sedan fingo de plats utom torndörren, och längre fram utanför grinden på kyrkavallen. Bröllop föregicks af flerårigt frieri, hvarvid kontrahenterna alltid begagnade gemensam säng. Att under sådana förhållanden 6 te budet föga aktades kan med skäl påstås.

De som vid lysnings uttagande lyckades rentvå sig från misstanken om otillåten beblandelse, berömdes vid lysningen "ärliga och beskedliga", de andra fingo nöja sig utan dessa attributer. Inga kontrahenter undgingo således församlingens kritik.

Brölloppsgästernas antal var i allmänhet stort, 1 å 200 personer, beroende på antal kannor bränvin och lispund lutfisk, som vinterförtjensten medgaf att hemforsla. ½ kanna ansågs lämpligt per hufvud i genomsnitt. Vid konsummeringen togo förmågan plus begäret ut sin rätt. I dansstugan dracks bränvinet ur skopa, med hvilken östes ur en medhafd kittel. Innan affärden från Prestgården, förärade brudparet presten 1 par yttervantar eller 1 par strumpor samt en sup med tilltugg af medhafda limpor, smör och ost. Brudparet och de närmaste släktingarna togo sig likaledes velfägnad. De utestående bestodo sig sjelfva ur medhafda flaskor.

Wid affärden från prestgården räknades ofta 30 å 40 hästar, brudparet i spetsen, dernäst förelldrar och svärförelldrar samt spelmän, två till antalet. Den största förvirring rådde, alla ville intaga hedersplatsen närmast spelmännen. I öfvermod trängde från skilda håll alla till en gemensam punkt, spelmannens släde eller kärra, hvarvid flera åkdon blefvo mer eller mindre ramponerade. Under hela hemfärden skulle spelmännen tjenstgöra och framkomna till brölloppsgården, stundom i bister köld, skulle de, stående på gården spela marscher under det brudpar och gäster, på ute uppställda bord drucko kaffe med bränvin.

Måltiden, som serverades på långa bord, bestod hufvudsakligast af lutfisk med hvetmjölsvälling som sås, sedan kokadt kött och potatis och emellanåt smörgås med potatispannkaka. Svagdricka kringbars i kittlar och inmundigades med skopa. De mest nyktra af brudparets släktingar, 2 å 3 till antalet, hade sig bränvinet sig anförtrodt. Dessa hade sig ålagt, att helst i godo och om detta icke hjälpte, med lock och pock få gästerna att supa tills hvar och en erhållit en försvarlig flors-hufva, en del somnade vid och andra under bordet. Måltiden afslutades med bordsbön af afsjungadest af: "Sjung läs och gå på Herrans vägar ut". Sedan måltiden slutade utrymdes stugan och dansen började, alla ville och skulle dansa, trängseln förfärlig, många knuffades omkull och öfver dem ramlade de efterföljande. Nästa afton besöktes brölloppet af hela socknens objudna ungdom, då blef trängseln, stojet och skrälet ännu värre. En stabbe ställdes upp i ett hörn af dansstugan. Många handfasta pojkar hade i uppdrag taga kollekt åt spelmännen och alla närvarande ogifta, gissadt fästfolk skulle först upp på stabben och trakteras med bränvin, oanständiga visor och sedeslösa tillmälen, de så kallade fästfolken stretade emot, men blefvo med våld burna eller släpade och med våld kvarhållen, tills de ur skopan inmundigat hvarsin försvarlig klunk bränvin och i utbyte lemnat sin tribut åt spelmannen. De gifta fingo sitta eller stå efter väggarna och utan vidare dricka och betala vanliga afgifter från 5 till 25 öre. Förning hade gästerna med sig, en del hade en kista full med mat och dryckesvaror. Gästerna bjödo hvarandra, hvarvid sparsamhetens dygd ingalunda tillämpades.

På 3 dje dagen voro föråden i allmänhet slut och följaktligen äfven brölloppet.

Husförhören höllos i tur och ordning inom skrifflagen, alla infunno sig utom gamla gubbar och käringar, sjuka och döende. En vecka före förhöret började ungdomens katekesläsning. Wid förhöret läste de hvarsin vers ur test. Innantill, sedan katekesförhör med nödiga utläggningar och förklaringar, och sist anställde prosten ett slags korsförhör med föräldrar och barn, samt husbönder och tjenare, hvarvid "lagväktaren" skulle gifva tillkänna om oenighet i äktenskapet förefanns inom skrifflaget.

Bruket kräfde, att den som hade förhöret, skulle bjuda samtliga närvarande på mat och dryck. En sådan bjudning kallades "skriftriskalas". Efter kalaset dansades hela natten.

Wid slåningstiden på sommaren anställes slätterkalas på söndagarna, på några timar kunde stora sträckor avbergas och som vedergällning lemnades smörgåsmat och bränvin.

Nästan hvarje söndagsnatt hade ungdomen dans, och vid sådana tillfällen gick det nyktert till. Ungdomen saknade pengar för uppköp af bränvin. Det dagliga talet var uppblandat med en mängd svordomar. Föräldrar och öfverordnade höllos i ära. Sanning och ärlighet var i hjertat djupt rotadt, och muntliga öfverenskommelser utan vittnen svekas sällan. Tron på "sjörå", "tomtkarl", "näcken", "elfvor" och dylikt var allmän och ännu mer, jag har samtalat med personer som vid sin själs salighet påstå att de personligen sett tomtgubbar, ungefär 1 aln långa med nationaldrägt och en röd toppmössa på hufvudet. Dessa tomtar hafva setts vid Buskans i Hjulbäck af Olof Skans i Malmsta och Jan Danielsson i Utanhed, samt vid Olarsgården i Tyna med flera ställen.

Sjörå påstå sig qvinnor sett, dels med och dels utan boskap. Kolare påstå sig hört "berg troll", som ropat dem vid namn osv. Personer som idkat trolldom hafva ej heller saknats, men deras försök har nästan alltid misslyckats. Trollamatörerna i Näs äro Sus Olof Olsson i Tyna och Matspers Jon Olsson i Hjulbäck.

Klädedräkten naternel, således typisk för socknen. Wintertiden buro männen blå yllelångstrumpor, nedom knäna ombundna med en centimeter breda och en meter långa, hemväfda rödrutiga och å ändarna med ullgarnstofsar försedda band. Näfverbottnade skor, hvars sidostycken räcka till fotknölarna, hvilka ofta sönderskafdes af de skarpkantade sidostyckena.

Knäbyxor af hemväfd, hvit vadmal, hophäktade på yttre knäsidorna jemte metallspännen i vidsydda tungor i stället för ett sista häktpar. Snösockor af hvit vadmal, hophäktade på benens yttersidor åtdragna till fotens öfre del, med en fastsydd jernkedja å ena sidan, hvilken, gående under skon, fasthäktades vid snösockans motsatta, nedre kant.

Skjortan af lin eller hampa, hvars trådar icke alltid med noggranhet befriats från agnar. Västen har lifstycket af röd, blå, grön och brunrandigt ylletyg, försedd med ståndkrage, en knapprad, gående till hakan, knapparna af förtent messing, hade ej särskildt ryggstycke utan i midten möttes ränderna just nedåt från sidostyckena, bildande trubbvinklar. Fårskinpelsen af hvitberedda fårskin med ullin inåt, räckte ett godt stycke nedan knäna, saknade fickor, men anbringades i stället 2 hål bakpå och i slutet af ryggstycket i hvilka händerna trädde vid köld, eller och handskarna upphängdes vid blidare väderlek, med den ena handsken utan och den andra inom pelsen. Kragen kantas med hvita ullskinsremсор, rakte öfver öronen, pälsen hopknäptes med den ena raden af gula eller hvita metallknappar. En lång yllehalsduk omslöt en decimeters hög skjortkrage, men vid högtidliga tillfällen af en s.k. nattkappa med lika hög, uppåtstående krage. Männen brukade äfven bära stora, flata silfverringar i öronen. Mössa af sälskinn, med en rakt fram pekande stor läderskärm. Håret långt och räckte nedom hakan, jemnskuret och benadt eller delat i midten af hufvudet, och kammades i båda sidor rätt ner.

Sommartiden hvita vadmalströjor, med samma snitt och längd som pälsarna, hofästade med gula grofva häkten. Knäbyxor af gult sämskinn, blåa strumpor och mössa af svart kläde med flat kull och stor blank skärm.

Gossarnas vinterkostym bestod af näfverbottnade skor, stundom kängor, skinnkjortel och förskinn. Wid 9 års ålder erhöles gossarna s.k. löskläder, liknande de äldres. Sommardräkten bestod af röd, blå, grön och svartrandig kjortel, som rakte ett godt stycke nedom knäna. Kalsonger begagnades aldrig, hvarken af äldre eller yngre.

Qvinnodräkten vintertid bestod af näfverbottnade lågskor, röda strumpor, hvit skinnkjortel, nedtill kantad med röd vadmalstremsa, lintyg af grof hampväf, liknande snittet af en smal kjortel och kvarhölls af hängslen af samma typ som linnet. Öfre delen af kroppen täcktes med en s.k. öfverdel, som rakte ner till midjan.

Snörlifvet var djupt urringadt, och bestod af randigt hemväfdt ylletyg, kvarhölls i axlarna medelst hängslen af samma slag som snörlifvet, vid snörlifvets nedre kant fastsyddes en tjock puta i form af en bastant lina, afsedd att uppbära de tunga kjortlarna.

Hvit skinnpäls med korta skört, enfärgad hemväfd yllehalsduk. Stort hufvudkläde af bomull, rutigt och af flera bjerta färger.

Håret delades och hvardera delen omsnoddas med röda ylleband och lades i ringar i nacken, vid högtidliga tillfällen såsom vid bröllop buro brudpigorna 6 stycken halfmeters långa och 4 centimeters breda sidenband af blandade, rosiga färger, fästade vid nedre cirkeln af nacksnodden och hängde fritt ned. Under hufvudduken buro gifta kvinnor hvita Cambrikmössor, försedda med 4 centimeters breda spetsar och såväl gifta som ogifta omlindade hufvudet från pannan till nacken flera hvarf med cirka 2 centimeters breda, röda ylleband.

Sommardräkten af samma snitt, av hemväfda, mångfärgade bomulls- och ylletyger.

Brudutstyrelsen bestod af svart ylleklädnad, belånad af någon herrskapsdam, omkring halsen hängdes på snören trädde stora, kulörta glaskulor af alla möjliga färgskiftningar. Omkring midjan ett omkring 4 centimeters bredt rosigt sidenband, hofästadt rosettliskt bakpå ryggen med fritt nedhängande halfmeters långa ändar. På hufvudet buro de s.k. ärbara, krona, vid nedre kanten förskönad med konstgjorda blommor.

Brudgummen hade ej särskild drägt, men etiketten fordrade likväl att han skulle pådraga gula sämskinshandskar, s.k. fingerhandskar. Samt i strumpbandstofsarna, som voro kollosala, voro silfverglittertrådar med ullgarnsändar inblandade.

En cylinderhatt af grof material, var omlindad med minst 20 hvarf gula och hvita glittertrådar, emellan axlarna bakpå ryggen fästades utanpå den långa hemväfda vadmalrocken, en af olika färger sammansatt ullgarns och silfvertrådar eller glitter gjord tofs.

...EFTER ETT TIPS AV KIM ARONS-
SON HAR VI HITTAT.....

Nugos Per Halvarsson

...PÅ INTERNET...!!

I met Nugos Per for the first time in 1970 or 1971. I can't tell the exact year of his birth, but it should be around 1888, because he was around 83 years old by then, if I'm not completely mistaken. He lived in the little village of Heden in Nås, West Dalarna. He was very poor and lived in a small cabin without electricity. When I met him he didn't have any fiddle. Someone had taken it from him, thinking it was too valuable for an insignificant person like Per.

(Click the images for a larger picture)

Images from the memory arise: dancers in
the faint light of an open fire... a long-gone
love affair...

Per's small cabin, only one room,
where he chopped his firewood,
prepared his food and slept.

Investigating the memory for another
tune, the first notes go like this...

<http://www.hurv.com/nugos/nugos1.html>

Hurv Homepage | CDs | LPs | Cassettes | Sheet Music | Artists | Get in touch

This website is produced by Per Niva. Feedback is welcome. Last updated 19 Feb 1999, 23:15.

Kerstin Jonth har skickat ett tidningsurklipp från "Dalabygden" om ett bröllop i Nås 1852.

Lutfisk på bordet, fest i dagarna tre och en blecktallrik med alfabet i bröllopsgåva – så var det när det firades bröllop i Lindesnäs 1852. Erik Larsson tecknade upp brudens (Skiffis Anna) egen berättelse.

Tidigt på bröllopsdagens morgon åkte jag från brudgummens hem i Sveden i sällskap med två brudpigor samt en som skjutsade till prostgården, där jag kläddes till brud av Prostinnan Ekman. När jag var klädd så åkte vi till Sveden, brudgummens hem, där de väntade vår ankomst. Då var det att få sig brännvin och en bit tilltugg samt åter sätta sig i skjutsen med brudgummen, då det bar av till kyrkan för att vigas. Två spelmän spelte, Sund Johan och Hanses Erik. När vigseln var förrättad så åkte vi till Lindesnäs, där bröllopet skulle stånda. Framkommen till bröllopsgården fick de dricka brännvin ur en kittel med en skopa och sönderskuret rågröd som tilltugg. Fanns ej kaffe och vetebröd på den tiden. Tre bord voro dukade, där de satt i följande ordning ; Prästen, brudgummen, bruden, far åt bruden och sedan i tur efter släkt och rang. De manliga i första bordsättningen, så bruden var enda kvinnan nu. Kvinnornas tur kom i andra bordsättningen, när männen spisat. Maten bestod av lutfisk med sås, sammanslaget och upphällt i stora träskålar samt smör och bröd med potatispannkaka. Som efterrätt välling och då användes träskedar och var och en sin egen kniv eller junge. Då åt de ur samma skål, men brudparet och föräldrarna samt prästen åt på tallrikar. När alla ätit togs upp penningar på ett fat som sändes runt borden, men var ej brudgåva utan upptogs till kyrkan och de fattiga, brudskatt, så prästen kungjorde hur mycket som tillföll kyrkan och de fattiga söndagen därpå, när kungörelserna upplästes på predikstolen i kyrkan. Brudskänk gavs av en del efter maten och även andra bröllopsdagen. Det var mycket en krona, annars gav de 75 och 50 öre. Somliga gav hattvyrke och knitningar. Så fick jag en blecktallrik med alfabet på och en sexskillingsbulla, och av Bäckgumman fick jag två tråg. På måndagen, andra bröllopsdagen, upptogs spelmanspenningar, då alla måste upp på stabben, som stod i ett hörn av rummet. Brudparet först och så par efter par. Var det då några som ej var fästfolk, så parades de samman ändå, då männen hade att betala för sin tillparade. Så fick de dricka medan de som förde upp dem på stabben sjöng: *Hör på du källarpiga i fullan fläng, å tripp å trapp, ta ur vår tapp å svicka, o ge mig dricka strakst. Törstig var jag, natt och dag, matt och svag, ge mig öl tå femton slag.* Dansen pågick för fullt medan de förde par efter par på stabben. Tredje bröllopsdagen utfördes långdansen, som tillgick sålunda. En brudsven tog en långhandduk, vilken bruden höll fast i i motsatt ända med ena handen och med den andra i en av bröllopsgästernas hand, som höll i varandras händer och på

detta sätt bildade en lång arm eller linje. Så ledde brudsvennen tåget från gård till gård och i alla möjliga krumbukter och ingångar, där de så bjöds på brännvin i var gård hela följet. De kunde nu få genomgå många trånga pass, men roligt var det. Jag minns än, då på andra bröllopsdagen sjöngs så vackert av Tömmos Marit denna visa ; *När som himlens klockor börjar klämta, sista timmen för mitt liv. Då öppnas väl denna kärlek som har varit fördold för mig. Knikt Olkar-gubben sjöng ; "nu är jag väl gammal och orkar inte mer, för ålderdomen har tagit överhanden. För mig passar bäst uti spisen sitta och stundom i fönstret på väderleken titta Tobak och pipa det roar mig bäst"* Till sist skulle kronan dansas av då bruden gick och och avklädde sig brudstyrseln i brudkammaren, där knöts då en duk för brudens ögon. Kronan togs så i den ena handen och brudgummen tog i den andra samt ledsagade så bruden in i dansstugan, där de så bildade en ring om brudparet, en gosse och en flicka om varann, hållande i varandras händer. Så sjöngs och spelmännen spelte Ringleken, medan de så dansade runt brudparet i ringdansen en stund. Men rätt så, stampar gossarna till en gång i golvet, då dansen, sångerna och musiken upphör, samt alla förhöllo sig tysta. Nu satte bruden kronan på flickans huvud, som på detta sätt blev krönt till nästa brud, och utfördes så tre gånger.

Skiffis Anna var född den 5 mars 1831 i Lindesnäs, ingick äktenskap med Johannes Olov Larsson, Sveden Nås år 1852, då bröllop firades i dagarna tre i Lindesnäs.

*Chicago i mars 1930
Erik Larsson. (Möckelinds)*

~~~~~

Närsjö Anders, Karin och Rickard Knutsson på en utflykt någonstans, någon gång.

Kortet från Ulf Närsjö.

Ann-Gret Borggren (Lindgren)

Inspirerades av Sjö Annas skolköksmiddag från ett föregående nummer, så hon har skickat en bild på en klass och middag från 19 jan. 1935. Då var det restpudding och aprikoskräm på "menyn" för 22 öre per portion. "Uniformerna" hade dom sytt i slöjden. Damerna är från v. Smed Greta Jansson Änge, Elin Wiklund Hjulbäck, Grop Sigrid Nilsson Kvarnhohn, Alice Back Burängsberget, lärare Karin Thomsen Järna, Vivi Arvidsson (Tretjärn ?), Irma Gustavsson Lindesnäs, Ann-Gret Lindgren Nederborg, Karin Brus Änge, Elsa Larsson Tyna, Astrid och Märta Johansson Prästgården.

NÅSKULLOR framför ett härbre, någonstans.

Dom två högst upp är Tysk-Kari och Skol-Anna, därefter fr v Lissjanis-Britta, Mats-Karin, Slabb-Anna. Mats-Anna, Karin Thomér, Astrid Sterner och Mats-Britta.
(Hjälp vem äger kortet ? Red.)

NÅS FOLKDANSLAG 1940.

Övre raden fr.v. Jonth-Britta, Tysk-Gösta, Margit & Gummas-Nils, Irma & Nall-Axel, Berta Brus (Lissjanis), Tysk-Gunnar, Myr-Karin, Utby-Kalle, Bajer-Rut, Knutes Knut.

Nedre raden fr.v. Tysk-Ernst, Elna Hemming (Rälg), Gummas-Ingmar, Bons-Britta, Halvars Erik, Greta Matsson, Holpers-Erik, Dagmar Ahlin (Svess), Åke Brus.

Oj, vilket starkt lag !!!!!

Foto från Hed Gunnar

EN UPPSKATTAD BILSKJUTS 1935.

Hösten 1935 hade vi kolning på norra luten av Fagerberget. Vi var klara med utrivningen strax efter jul, och skulle hem, men det var så mycket snö att det var nästan omöjligt att ta sej fram. Kristof-ferspojarkarna hade huggit virke på prästskogen, så därifrån var det upptrampat ett smalt spår, så när vi väl tagit oss dit gick det rätt bra. Den stigen gick till Nybua, där de hade bott. Men sen skulle vi över Bysjön, vi ansågo att vi inte skulle orka gå ända hem, för vi var mycket trötta efter nattvak och hårt arbete. Vi hade räknat ut att vi skulle gå rakt över sjön från Nybu-sta till Åsbuor strax norr om Klack-bua. Det hade börjat bli mörkt när vi kom ner på isen och där var det tjockt stöp, det vill säga att det var så mycket snö och vatten på isen så det nästan gick över stövelskaften. När vi kommit iland skulle vi gå landsvägen till Orsala och låna en häst vid Gummas, så vi fick åka sista biten. Men när vi gått en bit efter landsvägen från Klackbua, kom det en lastbil bakifrån, chauffören stannade och frågade om vi ville åka, det var en varubil som tillhörde

Hakonbolaget. Chauffören sa att han inte hade rätt att ta upp några passagerare, men han såg att vi var sotiga i ansiktet så han förstod att vi hade hållit på med kolning. Han hade själv sysslat med det, så han förstod att vi var trötta när vi gick där efter landsvägen som andra luffare, i mörkret, långt från bebyggelsen. Så vi fick hoppa upp på flaket och krypa in under pressningen, vi fick åka ända till kyrkan i Nås, Bynspojarkarna fick åka hem till Sveden. Det var dagens goda gärning, aldrig någonsin har vi satt så stort värde på en bilskjuts som då. Det var toppen att få komma hem, få mat och tvätta av oss sotet vi var ju svarta som negrer. Det fanns ju då inga badmöjligheter, vi fick värma vatten på spisen, så tog vi in en stor vattensä, och tvättade av oss, det var far och jag, så gott det gick. Men sotet var så ingrott så det slog ut igen, så vi blev "glosögda" och fick göra om samma procedur igen, dagen efter. Jag var 18 år den gången. Jag höll på med kolning i 12 höstar.

GÄSTGIVAR-ERIK.

.....

**VÅRA
LADDARE**

GER HÖGSTA

**VI UTVECKLAR OCH TILLVERKAR BATTERILADDARE FÖR
STÄDMASKINER OCH RULLSTOLAR.**

**TEL. 0281-30400
FAX. 0281-30666**

 **Swede
electronics**

Hemma från vallfarten.

En Jerusalemsfarare från Nås hemkommen och berättar om sina intryck.

Ur Mora tidning 1926

En främmande resande steg häromdagen av tåget vid Nås station. Ingen mötte honom, ingen kände honom. Allt som hans öga fångade, var nytt; järnvägen, stationen och hela omgivningens bebyggelse. Ändå var det barndomsbygden, som han återsåg i denna nya gestalt. Men det hade gått nära trettio år, sedan han sist var här och sedan han lekte sin barndoms lekar i denna dal. Då han for härifrån satt han som sjuårig pys i en av de skramlande kärror och lastvagnar, som förde Jerusalemsfararnas sällsamma tåg den långa vägen till närmsta järnvägsstation, Han mindes så väl den strålande slättermorgonen den 23 juli 1896 med dess avskedstagande, dess sång och tårar, tågresan till Göteborg och den långa sjöresans besvärligheter. Minnena stormade fram, men han vände sig till en person på perrongen. Han hade skaffat sig besked om att det skulle finnas ett pensionat i socknen, och han frågade efter vägen dit. Han bytte ännu några ord, och så kom det fram att den han talade vid var hans släkting. Främlingen fick tak över huvudet, och för denna tidnings representant berättade han följande: ... Jag vaknar om nätterna och varje morgon kommer den frågan för mig: är det bara en dröm eller är det verkligt att jag från fjärran österland kommit åter till min gamla hembygd? En blick ut genom fönstret säger mig, att det måste vara verklighet. I Jerusalem ha vi inte mer än två gånger på trettio år haft någon vinter att tala om. En gång föll snön två och en halv fot djup. Österlänningarna fröso inne, och vi nord bor blevo hjältar som vågade oss ut och förde omkring mat åt dem, som inte förmådde trotsa kölden. Vi gjorde oss förresten skidor och kälkar den gången, men efter ett par veckor var snön borta. Men här är det vinter med besked, och jag skall gärna medge, att vännernas pälsförstärkning till min utrustning kommit synnerligen väl till pass. Vintern är ändå inte precis så, som jag tänkt mig den. Jag tog inte kameran med mig för jag trodde att det skulle vara alldeles för mörkt att fotografera. Men jag har inte sett till det där mörkret. Och de ständiga snöstormar, som jag hade för mig skulle känneteckna den nordiska vintern hade jag inte heller haft mycken kännning av. Det är mycket som är annorlunda än jag föreställt mig. De små grå gårdarna och fattigdomen måtte ha försvunnit. Jag skulle ha önskat, att mina föräldrar fått leva, så att de fått se vad som skett här

hemma. Tänk vår egendom som bjöds ut för 5000 kronor och som såldes för 12000, nu skulle ha varit värd! Eller jag skulle önskat få taga med mig hit vår äldste landsman därute, den gode Josef Larsson. Jag högg honom med i min bil 1923 och förde honom ut i Palestina, som han ända dittills inte gjort sig tid att se så mycket av, för sitt trängna arbetes skull. "Mitt liv är snart slut" brukade han säga "men mitt arbete är inte färdigt". Jag slet honom lös i alla fall men han tyckte nog att det var slöseri med tid. Hur skulle han inte förvånas, om han en gång finge återse sin fädernebygd. Den talande främlingen heter Olof Lind och var fjärde barnet i den Möckelindfamilj från Hjulbäcks by i Nås, som med tio personer följde larsoniternas pilgrimståg till Jerusalem. I den amerikanska kolonien därute har han gått i skola, och där har han växt upp till en världsman, som obesvärat rör sig med flera olika språk, helst naturligtvis engelska. Ännu efter trettio år talar han en visserligen av engelska och nåsmål påverkad men överraskande god svenska, om han än ibland måste söka efter orden och för egen del finner sig böra plugga den svenska grammatik, som ingår i reselektyren. Han är mörk och behöver säkerligen inte skruda sig i den praktfulla gamla arabiska dräkt som hanför jude. I kretsen av lekkamrater från barndomen sipprar hans raljanta sockenlynne fram, och gång efter annan sjunga från hans läppar de mest äkta tonfall av det gamla modersmålet. På resan hem, som är en kombinerad turist- och affärsresa, har han gjort sig god tid. Han for från Jerusalem den 16 november och har gjort uppehåll i Konstantinopel, Athen och en rad europeiska storstäder. Redan denna vecka torde han resa från Nås till Stockholm, där han har affärer att förhandla om och där han för övrigt önskar uppvakta konungen före dennes resa söderut, för att överlämna en praktfull bönematta från Kaschan i tacksam erkänsla för den svenska medborgarrätt, som svenskarna i Jerusalem med särskilt kungligt medgivande genom alla år fått behålla.

Fortsättning i kommande nummer!

Detta är en del av klipp som av redaktörerna B. Löf och Hj. Leonardsson Mora tidning, sparats och överlämnats till Erik G. Engström Mora, som nu sorterat dessa och överlämnat till respektive hembygdsföreningar.

VÅRA FÖRSTA GÄSTER.

Ur Anna Liljegrens minnen återberättade av sonen John.

Det var på våren 1918, mamma höll på att sätta potatis. En herre i stövlar kom klivande ut i potatislandet, han frågade om vi kunde hjälpa honom med rum. Det var Victor Sjöström som sökte bostad för sina skådespelare och övriga medhjälpare. De skulle spela in "Ingmars-sönerna", efter Selma Lagerlöfs roman, då på våren.

Viktor Sjöström och hans filmfotografer blev de första gästerna i vår villa vid stationen. Sjöström fick bo i södra rummet. Fotografen Julius Jaenzon fick balkongrummet och i köket, det fanns ett kök även på andra våningen då, där bodde de andra fotograferna Henrik Jaenzon och Sten Sundberg.

Vi satte upp gardiner lite provisoriskt. Bröderna Nylander som höll på att måla och tapetsera var inte riktigt färdiga men de fick vänta med arbetet tills vidare.

De andra skådespelarna, Tora Teje, Harriet Bosse, Nils Lundell, Tor Weiden och perukmakare Lund m.fl. inkvarterades i granngårdarna. Tora Teje bodde hos Isak Olsson på "Ingmarsgården", men alla, det var visst 14 personer, åt hemma hos oss, mamma och faster Olivia lagade maten. Vi tog fem kronor för natten och fem kronor för maten per person, vill jag minnas.

Tora Teje föll för mammas sockerkakor. Hon ville att mamma skulle baka färsk sockerkaka åt henne varje. Hon satt och väntade tills kakan blev färdig, sen ville hon smaka direkt och hade så bråttom att hon brände fingrarna. Men Viktor Sjöström sa ifrån, han ville inte veta av några "divalater".

En dag kom sällskapet, som skulle spela in "Herr Arnes penningar" i Värmland, förbi Nås för att hälsa på sina kollegor. De bjöds på kaffe i trädgården. Det var Mauritz Stiller, Rickard Lund, Greta Almrot m.fl.

Mormors bror Hellgren med fru råkade komma med samma tåg som skådespelarna. De skulle hälsa på oss en vecka, men då allt nu blivit uthyrt, fick vi bädda med halm och hästtacken åt dom i uthuset

Skräddar Erikssons flickor Anna och Signe kom hem till oss varenda dag, de hoppades väl att få någon liten roll i filmen. Jag fick vara med som statist, brudpiga eller tärna på bröllopet. Vi åkte med häst och flakvagn från Skansbacken, nedför de branta backarna och till kyrkan. Vi skulle sitta med Nåsdräkterna snyggt draperade och se glada ut. Men det var inte lätt, vagnen var hård och vägen mycket gropig, så det kändes rejält i ba-

ken.

Efter rollinspelningarna låg fotografen Sten Sundberg kvar hos oss i tre månader. Han väntade på lämpligt ljus för att kunna filma vyer över socknen. Varje dag fick han släpa den otypliga kameran på cykel upp till Järknippan och så hem igen, för det mesta förgäves. Han var den första man som "friade" till mej.

**FANTASTISKT IÅ LÅNGT
MÅN KAN SE MED
GLASÖGON FRÅN..**

Välkomna!

MALMSTRÖMS

OPTIK i NYHAMMAR
sen' 1910

Hyttrisvägen 6, Tele: 0240/640006
www.malmstromsoptik.se

Foto från Bojan Larssons arkiv.

NÅS TINGSHUS SOM BLEV LÅGORNAS ROV DEN 27 MARS 1961.

I en *"Beskrifning över Nås socken 1837"* står bl. a. att läsa: *"Tingshuset som tillika begagnas till sockenstuga är så skröpligt att rättvisans tjänare här längesen funnit sin graf, om ej stöttor uppehöllo taket"*. Ting hölls i Nås redan på Gustav Wasas tid, omkring 1580 !!! Inte så konstigt då att dom stöttade upp taket 1837!! Men så 1879 byggdes det tingshus, som sorgligt nog blev lågornas rov 82 år senare. Därinne fanns också en unik s.k. domarring, där de nio nämndemännen satt i en halvcirkel framför domaren, som själv satt i en mycket påkostad domarstol med många utsmyckningar, en stor gammal bibel på ett bord framför domaren, för att bara nämna några detaljer som för evigt är borta. Efter branden flyttade nämndemän och domare till medborgarhuset. **Hur får man reda på allt detta**, jo man frågar "rättens tjänare" f.d. vaktmästare Jont-Lars som i maj fyllde 93 år. Han var tingshusvaktmästare i över 40 år !! Visserligen inte på Gustav Wasas tid men i alla fall en mycket imponerande tid ! Numer är väl hans huvudsakliga sysselsättning tillverkning och målning av hästar, inte "dala" utan sina egna Nåshästar. Nu ingår också äkta Nåstuppar i tillverkningen ! Han har också medverkat i Nåsvargen med flera intressanta artiklar.

Rätg-Päär

JONT-LARS DRAR EN LÅT PÅ SITT MALMLINGSSPEL, FRÅN 1907, SOM HAN TRAKTERAR TILL FULLÄNDNING, AV DETTA SPEL FINNS ENDAST ETT 25-TAL I SVERIGE !

Foto: Ola Aronsson

Sanpers Isak från Orsala.

Detta berättade Nall Lasse om Isak i en Nåsvarg för sju år sen´.

När Isak satt och drack kaffe på Centrumcaféet brukade han slå i så mycket kaffe i koppen att det rann över på brickan, han ville nämligen ha mycket för pengarna. En gång (1978?) exploderade fritösen och det började brinna i inredningen medan han drack kaffe. Men han ville inte gå ut, han skulle dricka ur först, så dom fick mer eller mindre bära ut honom. Så åkte han till konsum, där beklagade han sig och sa: **"Nog e ä fur fan då int en få dräck kaffe i fre !"**

Hån add en moped sôm int geck särskilt fort. En gång då hån kam ne på fikä va hån skråmu ô skôrvu i hela ansiktä, då vi frågä hur han kun a vört sän, sa han **"je a åkt kull på moped´n"** Men hur for du då ? "jo je kam utätt Skumpbackån ô hä tog på ô gå sô fort sô je klämd på handbröms´n". Männ hu sô gjord du sô ? "Jo je lär fur prov hån nön gång ô !!"

En gång kom en Lindesnäspojck med bil på väg hem. Högst uppe på Axbacken stod Isak och pissade mitt i vägen och cykeln stod bredvid. Eftersom han kom rätt fort, och inte såg Isak för krönet för-rän han var några meter från, slängde han upp armarna för ansiktet och tänkte, att nu smäller det. Men det hände ingenting. Han fick stopp på bilen och tittade i backspegeln där stod Isak kvar och pissa som ingenting hänt. Han backa tillbaks veva ned rutan och sa: "Nu var det allt nära jag kört ihjäl dej." **"Ja je känd hä"** sa Isak lugnt.

Lite om hemslöjd och pilsner.

När jag jobbade vid vägverket, var vi en gång uppe i Orsa på en vägprojektering, jag tror det var 1975. En dag hade vi ett ärende upp till Näckådalen, en liten finnmarksby på några få gårdar, 3-4 mil ovanför Orsa. På ett av byns härbren satt en hemmagjord affisch som vi stannade för att läsa, och där stod med lite spretig stil; **MOTORSÅG OCH ÄLGAR TILL SALU !** Medan vi stod där och funderade över blandningen i utbudet, så dök plötsligt en farbror med en plastkasse upp, han frågade om vi var intresserade av hemslöjd ? Jodå vi kan ju alltid titta ! Han vände kassen upp och ned på det utskjutande härbregolvet, och ur ramlade bl.a. smörknivar, träskedar och älgar !!! Smörknivarna var av en, väldigt grovt täljda och helt oputsade, som han förklarade med att efterfrågan var så väldigt stor, så han hann inte med att lägga ned någon större omsorg på finputsning. "Turisterna är som heltokiga i dom här grejerna" förklarade han. Älgarna visade sig också vara av trä, kroppen var rund och av ett vedträs storlek, där var fyra ben inborrade med kniv, likaså ett huvud med två kvistar som horn. Allt var mycket originellt, undra på att turisterna var som tokiga ! Även vi tillhandlade oss varsin smörkniv och en träsked. Hemslöjdaren visade sig senare vara en av två bröder Blom, nämligen Helmer, de bodde ensamma i en stuga strax intill. Vi träffade senare en Ortsbo som hade mycket att berätta om dessa två original. Dom var ju bägge två väldigt förtjusta i pilsner, dåtidens folköl, och så bar det sig inte bättre än att denna vara av någon anledning tog helt slut för dem en fredagseftermiddag. Dom ringde då ned till Mora, där bryggeriet hade ett nederlag, för att beställa. Men den som tog emot samtalet var inte särskilt pigg på att köra ända upp till Näckådalen och till på köpet en fredagseftermiddag, så han frågade försiktigt; **"Hur mycket ville ni ha då?"** Han hörde hur det tisslades i bakgrunden och så kom svaret; **" Hur mycket lastar ni ? "**

Uppe på en kulle ovanför byn finns en vacker kyrkogård och klockstapel med utsikt över de blånande bergen i fjärran. Om denna kyrkogård och den andre av bröderna, Bengts död och begravning, beskrev Bo Degerman, mycket vackert, på en helsida i DD 29 juni 1989. Ett besök både på DD-sidan och Näckådalen rekommenderas !!

Rälg-Päär.

Nåsmålskryset nr 6.

Här kommer mer ord på nåsmål. Försök lista ut vad de betyder på svenska, ringa in och skicka Ditt svar till:
Nåll Lassê Närsjövägen 6 780 53 NÅS senast 1:a november 2001! Pris till den/de som fått mest rätt!

1.	merännfels	1. Mestadels; oftast X. På mer än ett sätt 2. Uteslutande	
2.	mökkde	1. Fullskottat; fullastat X. Mycket 2. Lite	
3.	dunnci	1. Dunkat; slagit X. Unket; fuktigt; skämt 2. Trasigt	
4.	esorn	1. Plats vid Hästa X. Galt 2. Edsvuren	
5.	hippu	1. Olycklig X. Hästaktig 2. Naiv; lättlurad	
6.	hartuppå	1. Kattfot, <i>Antennaria dioeca</i> X. Harnmynta, <i>Cumplus talus</i> 2. Svimma som en hare	
7.	tågbär	1. Lingon, <i>Vaccinium vitis idæa</i> X. Kråkbär, <i>Empetrum nigrum</i> 2. Stenbär, <i>Rubus saxatilis</i>	
8.	annti	1. Motsats X. Jäkt; stress 2. Inte ha	
9.	faló	1. Frakta; ro X. Barka träd 2. Skala rovor	
10.	vressk	1. Elak; arg X. Järnhaltigt vatten i myr el. kärr m. många färger 2. Tjurved	
11.	ärnä	1. Vilja; ngn som vill mycket X. Ämnad; avsedd 2. Märg i träd	
12.	skrókká	1. Tjäderhöna X. Näverskopa; tillfällig skopa av näver vid källa eller brunn 2. Liten kärra, ej avsedd för häst	
13.	näpple	1. Näpen; söt X. Snopet 2. Nätt [och jämt]	q = sje- ljudet, 'tjockt' c = tje- ljudet t = 'tjockt' l

Inskickat av:

namn .....

adress .....

postadress.....

Här är svaren på kryss nr. 5. Nu börjar det ta sig! Eit snitt på drygt 9 rätt! Återstår att se hur många det blir denna gång. Enkelt är det inte, men det är heller inte meningen. Och den som tyckte det var SVÅRT, SVÅRT hade mest rätt.....

1.	bitcá	1- ~~Bitte~~ - ~~typprepens~~ - ~~gång~~ X- Hynda; tik 2- ~~Fidigt~~
2.	blaó	1- Bládra X- ~~Ploeka~~ - ~~blad~~ 2- ~~Göra~~ - ~~blá~~
3.	álllett	1- Jámt; stup i ett X- ~~Ingat~~ - ~~mer~~ - ~~én~~ - ~~ett~~ 2- ~~Och~~ - ~~därmed~~ - ~~jämt~~
4.	lertráno	1- Torkat lerstänk på ben X- ~~Musik~~ - ~~instrum~~ 2- ~~Väsen~~ - ~~att~~ - ~~skrämma~~ - ~~barn~~ - ~~med~~
5.	hená	1- ~~Sirephuvud~~ X- ~~Få~~ - ~~tét~~ - ~~med~~ 2- Hinna; skinn; beläggning
6.	frámmdeles	1- Fortfarande X- ~~I~~ - ~~frens~~ - ~~iden~~ 2- ~~Fremdel~~
7.	másu	1- ~~Långsam~~ X- Masur; invävt bark i ved 2- ~~Mesugn~~ ; hård
8.	gre	1- ~~Kvist~~ - ~~på~~ - ~~gröt~~ - ~~malla~~ X- Reda ut; greja; ordna 2- ~~Bit~~ - ~~red~~ - ~~skop~~ ; bår
9.	enbet	1- ~~Kreatursföda~~ - ~~av~~ - ~~ene~~ X- ~~Bit~~ - ~~en~~ - ~~gång~~ 2- Euspann; m. en häst förspänd
10.	dóhkká	1- Prata strunt; jollra X- ~~Lok~~ - ~~sak~~ 2- ~~Kálke~~ - ~~vagn~~ - ~~m~~ - ~~med~~ - ~~dar~~
11.	sniru	1- ~~Blak~~ - ~~smok~~ - ~~lig~~ X- ~~Svår~~ - ~~te~~ - ~~äng~~ - ~~lig~~ 2- Snara; löpögla
12.	skamppér	1- Vacker; snygg X- ~~Skämma~~ - ~~för~~ 2- ~~Bländ~~ - ~~lig~~

13. islupin

1. Istäck-t; täckt m. tunn is
X- ~~Spreng~~-~~på~~-~~is~~
2- ~~Is~~-~~slupin~~; ~~Is~~-~~slupus~~

Bitcá har samma betydelse som engelska bitch, hynda; tik, ett formordiskt ord planterat i engelskan av vikingar eller möjligen ett samgermanskt ord. **Blaó** kan man göra i en bok **álltett**, fast det kanske blir lite si och så med läsningen då... **Lertráno** lägger sig som en **hená frámmdeles** på barnaben om de går i lerpussar. **Frámmdeles** betyder samma sak på danska och norska. **Másu** är inte så lätt att **gre** ut, inte ens om man spänner för ett **enbet**. Politiker har ofta en tendens att **dóhkká** i olika sammanhang och sätter ibland huvudet i en **sniru** och en vacker flicka kan vara nog så **skamppér** även om hon blivit **islupin** i håret!

Så här fördelar sig antal rätt denna gång:

12 rätt: Ann Borggren (Lindgren), Lund

11 rätt: Mattsés Akksél, Fåto

10 rätt: Anná Willmänn, Nås; Lillimor Sandström, Nås

9 rätt: Jovén, Israéls Éllsa ó enn hop tá på Södérásn: Ragnar Gustafssón,

Bórlánnjá ó Linndésnás: Bons Birrjér, Nås; Arnálds Iren, Fåto; Gun Dahlfors,

Luddvíká: Óó Anná, Sanddvica

8 rätt: Máccils Birrjér, Vánnbróna: Gertrud Eriksson, Snjóöbin

7 rätt: Bons Brittá, Nås; Weine Eriksson, Bálsta

6 rätt: Ing-Britt Bergsten, Vánnbróna: Anders Norberg, Ramsese

5 rätt: Jásspérs Márrgitt, Nås

Tack alla som skickat in och **grattis** till **Lindgrens Ann** som hade **12 rätt!**

Imponerande! Hör av Dig om Du vill ha något annat än Morrmos Pitté som pris,

Du har väl snart ett helt bibliotek med den!

13 rätt närmar sig.....

Kommentar från Ragnar Gustafsson i Borlänge:

"Bästa Náll Lassé!

Nedanstående är i någon mån en förklaring till att det inte blev så många rätt.

I tur och ordning:

År jag född i Lillhärda. Har bott i Äppelbo, Lindesnäs, Falun, Avesta, Orsa,

Floda och fram på sockna i Nås. Bor nu i Borlänge. Kan tilläggas att föräldrarna

är från Östergötland. Jag har telefonerat till Arnálds Iren, men ho sa bára "att hä

va svårt". Alltså fick jag ingen hjälp med ett enda ord.

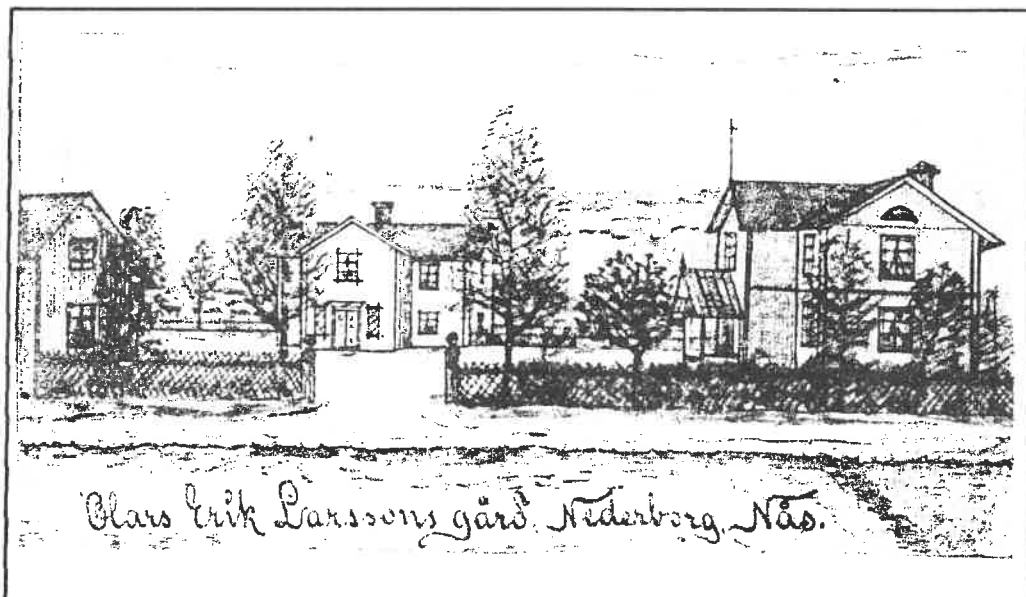
Med vänlig hälsning

Gustafssons Ragnar,

en gång Lindesnäs."

Ó só a kárm niu rätt, há e bárá firá fel há!!!

Fortsätter här med ytterligare en bild av **Bror Bodin från Stigsjö**. Han var i Nås omkring 1906 och ritade av en del hus som han sedan kopierade på en hektograf. Detta är **Olars Erik Larssons gård**, här bor nu **Målar Åke** och **Inga Britt**. Tidigare publ. är **Folkskolan** och **Ordenshuset** i Tyna.

FRÅN SJÖ ANNA KOMMER EN MASSA PRAKTISKA TIPS, T.EX. HUR MAN SKALL BOTA TANDVÄRK "Man ställer sig vid en myrstack och tuggar på en svart brödskorpa med den tand som värker, spotta sedan ut tuggan i myrstacken och tandvärken för alltid försvinner." **MEDEL MOT BÖLDER, FINNAR OCH ÖGONVAGEL**, "Bestryk dem med mycket morgonsaliv, så försvinner de raskt." **ATT HASTIGT STILLA NÄSBLOD**, "Låt lite blod fördunsta på ett eldcol". Hur effektivt det kan vara kan man ju undra, men hon påstår att själv har hon varken finnar, näsblod eller tandvärk. Ja, ja.

Vi har sågat virke av diverse dimensioner, vi åtar oss gallring av er skog och framkörning till väg.

Vi har servicebil med kompressor och svets, "Gör det själv verkstad", här finns motor och hydrauloljor, alla typer av batterier, hydraulslang m.m. Även lastbil för transporter av alla slag !!!!!!!

Ällä vet fur att: "Hä e vi sôm sågä varsômhälst utôm på, ô ti vâtnä !"

NÅS INDUSTRICENTER AB

NICAB

TEL. KONTOR 0281-303 30
JAN-ERIK 070-321 53 02
PER-ANDERS 070-321 53 01

När slaktar Blomberg fyllde 40 år,

skulle han naturligtvis firas. Så järnhandlar Persson, som hade affär där medborgarhuset nu står, startade en insamling där grannar och vänner kunde lämna ett bidrag. Persson som tyckte om att skoja med folk fick en idé. När födelsedagen närmade sig, gick han till banken och fick pengarna växlade till enbart kopparslantar. Dessa lade han i en stor tygpåse och på den stora dagen lämnade han högtydligt över den till jubilaren. Detta hände i början på 1940-talet så jag skulle tro att summan uppgick till 100-150 kronor. Blomberg fick ta sig en riktig funderrare på hur han skulle göra med så mycket småslantar. Han ville nog ge igen lite av skojet. Många kanske kommer ihåg att Persson även sålde bensin på den tiden, så varje gång som Blomberg skulle tanka sin bil, tog han tygpåsen med sig och Persson fick själv ta vad det kostade. Jag tror att bensinen då kostade 30 eller 40 öre litern, så inte blev det ett snabbköp precis. Idag skulle det ha kallats "practical joke".

Sjö Anna Sandviken.

Nugos Anders, som var en flitig påhålsare hos mina föräldrar Tipers Erik och Brita, satt där en kväll och pratade, efter någon timme sa han; "Näaj je lär fur gå hem, je a radion på ô ", Hur sô stäng int du tå radion då du gå bôrt då ? "Näj dôm spältä sô fint sô."

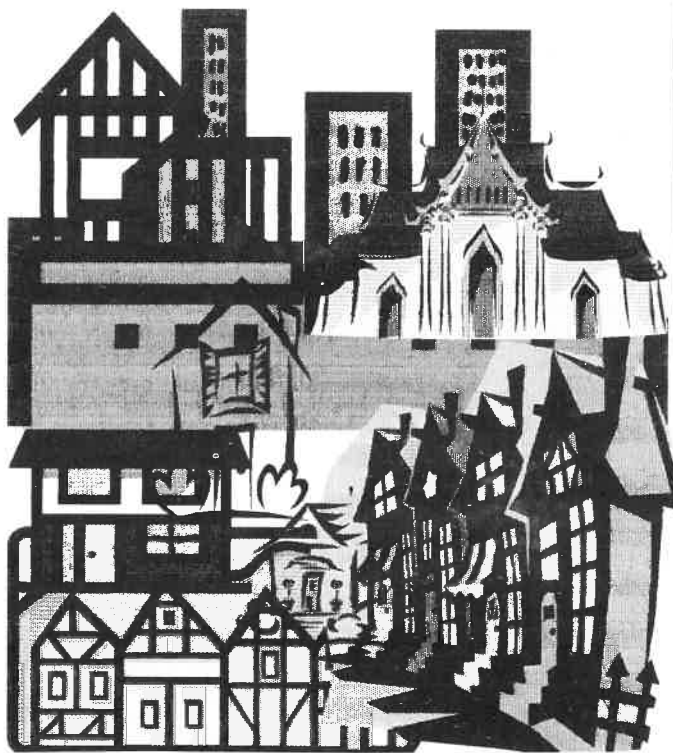
Tipers Göte.

*För mat och logi
välkommen till oss !*

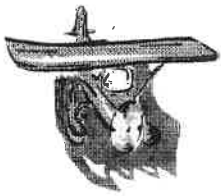
SKANSBACKENS PENSIONAT

TEL. 0281-30055 FAX 0281-30700

HJULBÄCKS BYGG HB
TEL. 0281-30172 070-3553349

Flygtur över Nås och Dala-Järna.

Eftersom jag hade möjlighet att låna ett flygplan i Borlänge, så ringde jag upp mamma Inez som då bodde i Lindgården, och frågade om hon ville följa med upp på en flygtur? Javisst när kommer du, det var hennes vanliga fråga. Jag kommer idag, om du kan få någon att skjutsa dig till fältet i Dala-Järna. Efter en stund ringde hon och talade om att Joven lovat henne skjuts, så jag och min svåger Janne, från Borlänge, åkte ut till Romme och hämtade en Cessna - 172. Vi startade så färden mot Järna som tar ungefär 20 minuter. Vi undrade lite under uppfärden till Järna hur dom skulle ta det, måste ju vara en upplevelse att se Nås och Järna "von oben", det tyckte i alla fall vi. Vi landade snart i Järna och där stod mycket riktigt mamma Inez med Joven, vi hjälpte dem in där bak och taxade ut för start. När vi startade hade vi inte tid med dom, men när vi kommit upp till 3-400 meters höjd så tittade jag bak för att se deras upphetsade och förvånade ansikten, men döm om min förvåning när jag får höra hur dom diskuterar skog, plantor och allt möjligt annat. Ut tittade dom då inte!! Ska ni inte titta så vackert det är. Jovisst, så när vi kom in över Nås luftrum, med Gräsberget, Nederborg och älven tittade dom i alla fall ut genom fönstret! Så jag hoppas ändå att dom fick lite behållning av flygturen. Ett par år senare följde min morbror Helge från Järna med upp och vi gjorde en tur över Flaten och hans sommarhus på ön där. Han var i alla fall så intresserad så han ropade; "Nej siddu öa, ha, ha! Nu är både mamma Inez och Helge borta kanske flyger dom på en annan nivå, vad vet jag. Och Joven har flugit till Vansbro, hoppas du har det bra, och tack för senast!

Kim Aronsson.

Jag måste få berätta bakgrunden till bilden som var införd i Nåsvargens förra nummer, föreställande damer som spelade teater i Ordenshuset. En av dessa var min mor Tekla Juhlin. Föreställningen utspelades i samband med konsumgillet träff och de hade fått i uppdrag att spela teater, därför att de inte kunde sitta still och hålla tyst vid ett tidigare möte med gillet. Dåvarande konsumföreståndaren Eriksson tyckte att om man ej kunde hålla tyst så kunde man fortsätta att prata på scen. Sagt och gjort, damerna började repetera och fick en bejublad föreställning. Detta var nog i mitten av 1940-talet.

Ann-Britt Juhlin-Bergqvist.

Ann-Britt har också skickat med ett nytt kort på teaterföreställningen, där även Lisskvarn Anna, Eriksson med fru och Ester Blomberg sitter längst fram. Så var detta löst och tack till Ann-Britt!!!

NATURENS RENINGSVERK.

Från Gästgivar Erik

Far berättade att de vattenhål de hade vid sina olika ställen, att om det inte var kalkkällor, vilket var sällsynt, blev det gärna "skaftpringlor", mygglarver och andra insektslarver. Där kunde de ha en padda som vi kallade "skorvgroda", som höll rent från ohyran. De sade att de hade en "källtorsk" i vattenhållet, de kallade de större grodorna för torskar. Dom lade också ut lite mat till dom så dom blev stationära. Hade också ibland en liten abborre i, som fyllde samma uppgift som "källtorskarna" De kallade alla kryp som sam i vattnet för pringlor, skaftpringlor var förmodligen grodyngel.

Klipp ur barnuppsatser:

"..bönder är liksom en egen ras, precis som rörmokare och föräldrar...

...människorna stammar från aporna gamla människor stammar ännu mer från aporna jag känner en pojke som stammar...

Loppcirrus.

När min morfar, Bajer-Lasse skulle lägga om golvet i fjöset, kom det upp hundratals kanske tusentals med loppor. För att freda oss någorlunda mot denna invasion lade vi ut granris där vi skulle vara, där gick dom inte upp. Nu hörde det till saken att min kompis och jag hade lite otalt med två järnafriare. Och nu hade vi kommit på en riktigt djävulsk plan för att straffa dem. Vi hade ställt ut en fin friarbänk alldeles vid loppstället, och där placerade vi oss med dem när vi väl fått dom till Nås. Dom ville förstås följa med in men vi tyckte att det var så fint att sitta ute där på bänken, så vi fick kvar dom ännu ett tag. Men efter en stund så såg och kände även vi att lopporna vaknat till, våra friare började lite oroligt att klia sej både här och där, och började att tala om att åka hem. Men då sa vi att ni får väl följa med in ett tag då, men se nu var dom inte intresserade längre, dom hade långt hem och så vidare! När dom gått gick vi till knuten och tittade och en bit bort på vägen stod dom och skakade både kavajer och skjorta, så nog hade vi lyckats med vårt uppsåt. Lopporna gjorde förstås ingen skillnad på oss och våra friare, så vi hade ombyte kläder i en bod där vi kvickt fick av oss loppkläderna. Vi väntade oss förstås någon bestraffning av något slag, men vi hörde aldrig av dem mer!

Detta berättade Bajer Elsa för Rülj Päär någon vecka efter det hon fyllt 99 år (!!!) Tyvärr hann hon inte själv få uppleva sin berättelse i "vargen" då hon gick bort förra månaden.

Fr. v. Jonth Erik, Börje Ohlsson, Stig Åkerlund och Ragnar Mornell. Kortet är taget utanför ladan som stod bredvid Lindgården. År 1937.
Kortet kommer från Ann-Gret (Lindgren) Lund

.. efter våra
inmätningar
råder ingen
tvekan...

Vi arbetar med GPS-inmätning
och dokumentation ledningsnät.

MIKS

gps

el va

MiKS i Nås AB
Medborgarhuset
78053 NÅS

Tel. 0281-30597
Fax 0281-30597
070-620 82 71

Från Kerstin Jonth,

kommer detta klipp ur "Dalabygden" det är
Möckelind Erik Larssons minnen.

År 1897 infördes även mitt namn i rullor under rubriken "Nyfrälst", varefter jag senare mottog rekrytpasset, blev antagen på prov, som det stod, och gällde till den 29 nov. 1897, underskrivet av Kapten Johan Seger, befälhavande officer, då soldatinvingningen skulle bli på kåren, då även jag nu bland många andra mottog soldatpasset (däribland min hustru) ett bevis att jag var soldat i Nås kår, den 142 av Frälsningsarmén i Sverige, och berättigad att under ledning av min officerare fullgöra all min plikt för själars frälsning och Guds ära. Ja, i sanning en härlig tid! År 1900 flyttade vi till Vansbro, då vi transporterades till Vansbro kår, den 210 av Frälsningsarmén i Sverige, varifrån jag har många och goda minnen. Då hyrde armén lokal av Mor Olov, den som nu är biograf norr på gården. År 1901

bildades hornmusiken i kåren, då även jag placerades i den och fick nu en grundlig lärdom i musik som blev till mycken nytta i arbetet senare, även i min hemkår Nås, dit vi flyttade åter 1905. Där jag sedan deltog i kårens arbete till midsommardagen 1923, då jag med min familj reste till Chicago, dit jag nu fick en överflyttningsblankett av kårens befälhavare, officer Kapten Agnes Karlsson.

Så långt "Dalabygden".

"NÅSVARGEN" har tidigare haft några berättelser om Möckelind Erik Larsson införda, bl.a. "Ett människoöde" dec. 1994 skrivet av Gästgivar Erik. Och delar av en reseskildring om resan till Amerika, skriven i Chicago 1924, publ. i "vargen" juni 1995, samt "På Dalelven 1898!" dec. 2001. För den intresserade har nog Hed Gunnar dessa nummer!

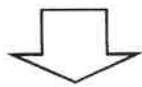

NÅS SISTA KOMMUNFULLMÄKTIGE SAMMANTRÄDE DEC. 1970.

Fr v Einar Hemming, Tore Hemming, Erik Johansson, Erik Bäck, Erik Larsson, Nils Larsson, Erik Esbjörs, Dopp Ragnar Larsson, Oliver Jansson, Tore Hummel, Kjell Andersson, Edor Tillman, Åke Brus, Helge Olsson, Gösta Bjesse, Curt Nilsson, Sittande fr v Erik Flodin, Inez Aronsson, Nils Halvarsson, Axel Olsson, Birger Karlsson, Bertil Eriksson, Carin Hermansson, Olov Olsson. Vad som framgår av bilden har inte Nås kommit ända fram med lika många damer som herrar. MEN DOM ÄR PÅ VÄG !!

Foto och text Bojan Larssons arkiv.

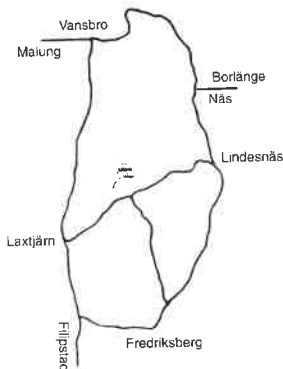
*... här hittar du
den alltid per-
fekta och upp-
skattade presen-
ten vägglyskyk-
tan "Vargtass" ..*

Anita Eriksson

Lövhagen 4
780 53 NÅS

0281-320 38

*....och du är alltid
välkommen hit till
Lövhagen för att
titta på tillverk-
ningen av övriga
handdrejade skå-
lar och vaser i
stengodslera!!*

Rävar i Haga .

I mitten på 1930-talet fanns en rävgård i Haga. Den var belägen mellan Juhlins och "Slabbtappan" och ägdes av Axel Matsson och Gust Juhlin, som var min far och som skötte om rävarna. Det fanns blårävar och silverrävar. Det fanns många och stora burar av nät, botten var också av nät så att de inte skulle gräva ut sig. I dessa burar vistades flera rävar men de med dyrbarare skinn hade egna burar. De var argsinta och fräste när man kom med mat till dem den serverades i plåtlådor. Ett litet rött hus hade byggts speciellt för att göra i ordning mat åt dem. Där bakades bröd av vatten och rågmjöl som jag kallade "rävbröd" och än i dag när mitt matbröd misslyckas kallar jag det "rävbröd". I ett annat hus som kallades "ishus" förvarades fisk och köttfärs som också skulle bli till mat åt dem. Lukten från rävarna kunde ibland vara rätt så frän. Skinnen efter dem hängdes och torkades i Haga och sändes senare till London för beredning och försäljning. 1942 då min far avled avvecklades rävgården så småningom, men än idag finns det nät kvar långt ner i marken.

Ann-Britt Juhlin-Bergqvist.

En historia ur "Minnesblad för Lindesnäs midsommaren 1916".

En av våra gamla smeder, innehavare av Kungliga Patriotiska Sällskapets medalj, vilken han erhållit för långvarig och trogen tjänst vid Lindesnäs bruk. Han fick på gamla dar anställning i Skutskärsfabrikerna, där han i egenskap av Kunglig medaljör styvt höll på sin värdighet. Ett nattskift, medan han tog sig en liten "tupplur" nere i fabriken, kom verkmästaren, en tysk, tillfälligt ned och fann den i Morfei armar skönt slumrande f.d. smeden ; putta-
de på honom med käppen, förmanande: "**Ni må ikke ligge slafen i den fabrikk**". Gubben rusade upp, yrvaken och föga tilltalad av det ovana behandlingssättet och utropade: "**Je skå gå hem ättär medalja ô sätte på mä, sô få i si åcken kår je ä** "

Några minnen från min första vinter i skogen på egen hand.

Från Hed-Gunnar.

1947, det år då jag slutade skolan, jag fyllde 13 år 3 dagar efter examensdagen, fick jag arbete på sågen i Heden som mottagare vid hyveln som sköttes av Täppases Rune, (Esbjörns Rune Larsson) det var ett ganska enahanda arbete, men det kompen-serades med alla hyss, arbetskamraterna emellan, så det var trots allt en rolig sommar. Lönen var 65 öre i timmen. Eftersom det var närmare en mil att cykla morgon och kväll, måste jag sluta när det blev höst med mörker och kyla. När vintern gjorde sitt intåg så att det gick att börja med skogsarbete fick jag huggning åt Alfr. Bergkvist Björbo (Mejdåns Såg) dom hade köpt en rotpost söder om Borgbua. Vilka huggare jag fick som arbets-kamrater minns jag inte men dom som körde minns jag desto bättre då mitt hästintresse var enormt. Det var Skol Erik Olsson Skansbacken och Larv Erik Eriksson Station (murarn). Dom körde timret till åkrarna vid färjestället nedanför Utanhed. Det kördes vidare till sågen vid Mejdån med epatraktor och kälke (den var helt öppen). Massaveden kördes till älven. Eftersom jag inte fick fälla träden själv för min far, som då var av-mätare åt Bergslaget vid Flenarna hade han gjort ett skidspår därifrån till Borgbua, han åkte då den

vägen hem och var förbi och fällde så många träd som han ansåg att jag klarade av följande dag. Detta arbete räckte en bit in i januari. Min för-tjänst blev 4-5 kr. dag. I mellandagarna kom Elis Söderlund från Vråna hem och erbjöd att köra hans unghäst, en fjording på 3 1/2 år, när huggningen var klar. Det behövdes ingen betänketid att anta detta erbjudande, med förbehåll att jag fick ledigt på onsdagarna för då skulle vi "läsa för prästen" som dom sa på den tiden. Det var kyrko-herde Heimgård och vi var i sockenstugan (den låg söder om nuvarande bron). Elis f. 1893, försökte att köra unghästen själv och ha den gamla hästen lös bakom, men ibland stack fjordingen iväg på egen hand ner till åkern där avlägget var. Lösningen på problemet var en körkarl som var ung och kvick i benen. Elis fick då köra den gamla lugna och vana hästen själv. Vi körde från Liss-rummet. Arbetet pågick tills det var dags att ta sig hem med hästarna medan isen bar, det var då som nu förrådiskt nedströms järnvägsbron. Borgbua var ett ställe där många körare vistades vintertid. Jag vill minnas att betalningen var cirka 5:- dag Detta var arbete som jag stortrivdes med.

En mid-sommar-stång skall vara av trä, till midsom-marafton-ens sill skall det vara potatis, dagen efter är det bra med mjölk !!

Mats Anders på Skansbacken hade köpt en ny häst. En dag mötte han min far Sjö Lars och han var naturligtvis nyfiken på att se hur nyförvärvet såg ut.. (ungefär som när någon köper ny bil i dag.) Far tyckte att han såg välfödd och kraftig ut, men Mats Anders sa att han har ett fel; "Hån gå så saktå, så hä e sôm hån skull sta å li al!" (smyga sej på någon för att lyssna). Det var nog samma häst som han hade en gång när han kom hem till oss med en ko som ville hälsa på våran tjuv. Han hade bundit kon efter trillan å det var ju klokt, för den som försökt att leda en bångstyrig ko, vet hur det är. Efter att ärendet är avklarat, sitter far och Anders i köket med en kopp kaffe, då kommer min bror Erik farande på cykeln ute på gården, då kommer Mats Anders replik; "Ja tänk, dömmå sitt döm å riå på så fort döm a släppt pappån !!" Han hade många roliga uttryck Mats Anders.

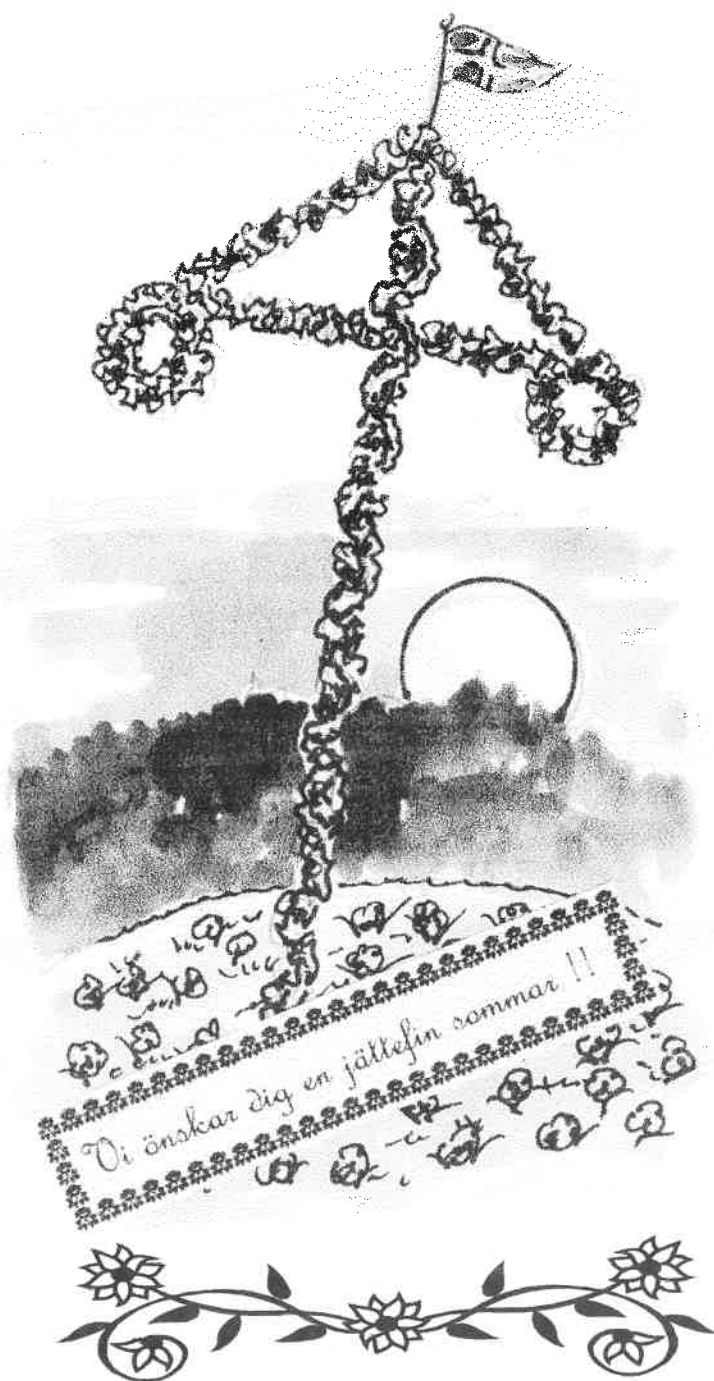
från Sjö Anna Sandviken.

Positivhalare på besök i Nås, det händer inte så ofta numer, tyvärr saknas alla fakta runt fotot.

Från Bojan Larssons arkiv

Vi har allt för sommarens begivenheter från paraplyer till solglasögon och allt där emellan som sill och potatis, olja och bensin, video och spel, här kan du också köpa och skicka sommarhälsningar här är posten!!

**DU ÄR ALLTID VÄL-
KOMMEN TILL
NÅS SERVICECENTER
TEL. 0281-30219**

F

rån Ing-Britt Bergsten Vansbro,

har det kommit en intressant förteckning över vägfarande, handelsmän, vandringsmän, luffare som besökte Narsen för några år-

tionden sen. Hennes grannar, Ester, Karin och Hilma i Narsen har berättat för henne. Först i raden kom **Bockhorns Kalle**, förtennare, sen **Rosa Maja Lena**, (kanske tiggare, sas inget om det) Hon stickade och rev upp och tyckte om att få färggranna lappar att sätta på kjolen. Några såg henne solbada vid ett öde hus, förfärligt! Hon bodde hos Vargens. En hette **Kristofferson**. En annan **Kalle Sjö**, tiggde spelade och skrev på bräder: "har ej spisat sen Mockfjärd" f.d. smålandsbas. Sa en gång i sin predikan: "Jag såg Jesus komma på mós'n, han kom hösandades och slösandes så törvan rök". Så var det **Björnjägarn** han åkte cykel. Försupen student, gjorde trådarbeten, ritade streckgubbar och målade mycket fantasifulla tavlor på papp med bl.a. cykellack som han sålde för några ören. (Några av hans tavlor blev se-

nare introducerade på "Vårsalongen" hos Liljevalchs och blev helt plötsligt värda hundratals. Och alla som köpt tavlor av honom och dekorerat sina dass med, fick plötsligt brått att rama in dem och ge dem en anständigare plats. Red, anm.) Så **Långsjöbergsluffaren med fru** bodde i en koja i Långsjöberget. Pratade stockholmska, gjorde trådarbeten och tiggde linne åt frun. När frun senare avled frågade folk vad hon dog av, då svarade han "hon slutade andas och det tälde hon inte". **Hilmer Svensson** nasare från Värmland **Tytt Torpar Pelle** "där hemifrån", fin karl, hade kabaré på logen vid Bjessens och i Karlorsas bagarstuga. Han hade förhandsvisning vid "nolgrinna" (norra grinden) "vill ni höra mera får ni gå till Nergårdslogen" sa han. **Tunjan Erik (Tun Jan Erik)** hängde på sej allt han kom över, blommor och märken av alla slag **Sill Ida** predikant, spelade cittra och sjöng: "jag står på stormig Jordanstrand".

TACK Ing-Britt för denna roliga förteckning av förra seklets "luffare" och övriga vägfarande! Fortsätter i nästa nummer av "vargen"

Klipp ur Af-
tonbladet.

Hör av dej så får du
en "Näsvarg" som
plåster!

Hoppsan, vad hände?

FALUN (AB) Striptease bland folkdansare? Det hände i Nås i Dalarna när Ingmarsspelen hade premiär. Det var tjo och tjim bland kullor och masar. Men en olycka händer så lätt — och mitt i dansens glada virvlar stal en av flickorna huvudrollen. Hon visste inte var hon skulle ta vägen. Semesterfirarna på åskådarplats jublade och kommer aldrig att glömma Nås.

(Bild: LENNART ÖSTERLUND)

FÄBODINVENTERINGEN DEL 3.

Olsberget , Hästberget , Sälberget.

Dessa fäboddar får betraktas som dom östligaste söder om älven jämte Borgbua.

Olsbergets fäbod som ligger mitt i Flo-linjan söder om sjön Ilnen och bakom Svansberget har härkomst från slutet på 16 00 talet och skall ha bestått av 9 st lindor omkring sekelskiftet ,och med anknytning till byarna Storbyn , Skansbacken och Utby. Varför den just hamnat mitt i Rågängen mellan Floda och Nås beror på att rågången blev omdragen någon gång i början på 17 00 talet genom socken delningarna. Fäbodstigen till Olsberget hade samma sträckning som Fäbodstigen till Hästberget fram till Flenbrändor där den vek av mot sydost

Hästbergets fäbod som ligger i sydsluttning av Hästberget och ca. 1 km sv från Olsberget med härkomst något senare skall vid sekelskiftet ha bestått av 14 lindor och har anknytning till byarna Utankyrka ,Nederborg, och Sveden i första hand.

Där Hästbergets fäbod nu ligger skall Pilgrimsleden från mellan-Sverige påstått ha passerats emedan det skall ha funnits en timrad byggnad med inskriptioner från 11 och 1200-talet och det var ju före fäbod brukets tid .Denna Pilgrimsled fortsatte rakt i nordlig riktning via Svansberget och Flen och parallellt med Noret mot Forsnacken till Kvarnholsforsen där det var möjligt att färja över älven . Denna stig var den som Fäbodbrukarna senare använde när kritererna skulle fraktas med till eller ifrån Fäboden ,annars användes den fäbodstig som gick från Sjöhägnan via Morbua ,och till Hästberget men då var det istället längre roddväg längs Bysjön från Närsjö till Sjöhägnan , men istället kortare gångväg.

Hägnader (hängnår) hade stor anknytning till fäbodställena,när det blev dåligt med bete på fäbon fick de flytta till hägnån de som hade sådan, det var bestämmelser på hur betet skulle utnyttjas, man fick inte flytta till fäboden med kreaturen när som helst. Omkring Flen skall ha funnits fler hägnår bla. Buskans hägnå , Anders Jons hägnå , Skans hägnå ,Byns hägnå och Tantes hägnå. Alla dessa låg utmed buförstigen , även betesutbyte med andra socknar förekom inom hägnår bla. från Leksandsbuôr.

Sälbergets fäbod ligger ca 1 km. ssv från Hästberget och ungefär samma tidsepok den skall ha bestått av 5 el. 6 lindor och hade anknytning till Borgbyarna.

Skogvaktar Fransson på Lindesnäs bevakning hade anlit Lindesnäs folk të röj öpp väjen të bua, han feck order å Bergslagsförvaltarn att dôm skull gör väjen 1meter bre, hä skull ju bärå vär en cykelväg, men Fransson sa att väjen måst vär minst 1 ½ meter bre änners kôm int Gästgivar Anders frâm mä trilla,då han skå të bua ô slå, ô sô bre vart väjen.

Olsberget skall ha bestått av 9 lindor efter Kulturnämndens uppgifter från 1959 nämligen Falk Olles, Sme Pelles, Tant Jons, Jugas Lasses, Bajer Erkä,

Nalles, Svens, Grå Pers Erkä, Järp Kalle och Skol Erkes eller Måg Olles, Stugan skulle blivit flyttad till Björbo eller Floda och var i två våningar

En annan stuga Tant Jons eller Bajer Erkes skall ha blivit flyttad till Väsmanstjärn från Olsberget där den är upprustad och användes än i dag för övernattnig vid fiske och jakt. Vid Skol Erkes stuga var Gulli Nilsson med i 9 somrar som fäbodkulla hon var dotter åt John Wellström som var affärsbiträde åt Axel Olsson i Borg, hon berättade att hon kunde få gå till Lövsjön och handla medan dom äldre fick passa kreaturen ,dom hade ca. 50 får och ett par kor, den turen kunde ta hela dan. Den enda stugan som finns kvar idag är en som tillhör Berslaget vem som ägt den är litet osäkert men Nall Lasse använder den ,förövrigt är inga fler stugor kvar.

Hästberget som skall ha bestått av 14 lindor efter Kulturnämndens uppgifter från 1959 ,

Esbjörss Lasses , Lyckhoms ,Mass Lasses

Esbjörss Olles, Bons , Fältings , Finn Kristoffers , Hanses Jons ,

Bergens ,Anders Lasses,(el. Borg Gästgivars 2 st.),

Gästgivar Anders , Möckelind Lasses. Jantas Eriks (Lissjanis)

Tuppens Anders ,Brans ,Gummas Erkes ,Spännar Olles ,Lindeborgs

Men det sägs att Jan-Erik från Sveden skall ha sett det rökt ur 22 skorstenar samtidigt i Hästberget och Olsberget Gästgivar Erik känner till 18 ställen i Hästberget.

De sex förstnämnda finns inget kvar av ,men resterna av Bonsstugan blev nedflyttad på 1930 till Berslagets äga nedanför Tuppens Anderses, Bransstugan köptes av Hemmings Lars som rev den och flyttade den till Bysjön som fritidshus.

Vid Finn Kristoffers vittnar en Ruin och en stor sten om var den varit, Hanses Jons är uppköpt av Berslaget och stugan brann ner när det pågick kolning intill ,inget finns kvar nu, Bergens som tillhört Soldat Berg från Sveden ,Skans Erik köpte senare gården men idag finns bara källaren kvar. Anders Lasses eller Gästgivarns från Borg bestod av två ställen det ena låg strax norr om Svartjärn medan det andra låg sydligast vid fåboden ingen finns kvar.

Spännar Olles och Gummas Erkes är också borta, Tuppens Anderses och Bonsstugan som blev nerflyttad köptes av Målar Folke och Gästgivar Linnéa på 1960 Tuppens Anderses används av Gästgivar Mats under älgjakten. Medan Bonsstugan övertagits av Gästgivar Bengt. Jantas finns heller inget kvar och Möckelind Lasses finns rester av en lada kvar, samt Gästgivar Anders finns källaren kvar av ursprungsstället dessa två blev nerbrända 1929 Gästgivar Anderses blev uppbyggd igen ca 50 meter längre sv. Gästgivar Erik var då ägare till stugan medan barnen brukar dem i nuläget Bons och Fältings är också borta. På Janta-lindan har Dan Nilsson flyttat upp sin raststuga.

Gästgivar stugan vid en Missionssammankomst omkring 1918

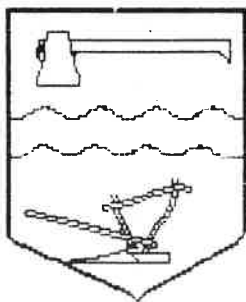
Fr. vänster.
Möckelind Anders.
Anna Hemming
Lövsjö Sven
Gästgivar Stina
Lövsjö Axel
Gästgivar Olov
Inez Pettersson i knä på
Stina Matsson
Möckelind Britta
Rättar Pettersson
Hanses Jon
Aina Pettersson
G.Anders Matsson
Hanses Stina
Hanna Pettersson
Jont Nils
Einar Pettersson (Carlbom).
Anna Hemming (Strandberg).

Sälberget .som skall ha bestått av 5 st. lindor enl. Kulturnämnden nämligen Josefs, Knip Nilses , Tuppens Anderses , Jönses Olov, Fins Erik Larsson, Gärdspers . Endast Gärdspers finns idag kvar och ägs idag av Syskonen Einar, Arne, Birgit , Margit. Tidigare bodde Spännar Erik och Olga vid Gärdspersstugan ,där flera av de äldre barnen blev födda, tidigare bodde dom i Hästberget vid Möckelindstugan.

Ett stort Tack till Gästgivar Erik och Linnéa samt till Gulli Nilsson även övriga som gett mig information.

Nils-Erik Jons

Så var det fullt till sista sidan för "vargen" sommaren 2002. *Tack för alla bidragen.* En särskild eloge till Sjö Anna som nu har sällat sig till de större manusleverantörerna. Och Nils-Erik fortsätter med sina intressanta utredningar om fäbodarna. Men ingen får "slappna av" för det, nästa nummer måste också ha sina 24 sidor fulla, så välkomna med nya upplevelser. Tänk på att den som fyller 40-50 år nu, han eller hon, vet föga om 1950-60-talet. Kanske har du något roligt minne från en bil- eller cykelsemester, kanske från ditt arbete, foton eller historier från de åren !! Lämna till Hed Gunnar eller under-teknad. Som ni ser är nu även "vargpriset" både i kronor och euro, Nåsvargen måste hålla sig "à jour", eftersom det stod i en tidning att efter 1 januari även Konsum Nås nu tar euro som betalningsmedel !! Våra annonsörer ställer fortfarande villigt upp för "vargen" vilket de skall ha ett stort TACK för ! Hed Gunnar tar emot annonser och har som vanligt även hand om distributionen. Och kom ihåg att förse er med tidigare utkomna "vargar", det börjar "sina" i lagren !

Trevlig sommar !!

Rälg-Päär

FRÅN DEN "SJÄTTES" BESÖK I NÅS 1953, MED MÅNGA KÄNDA NÅSBOR, TYVÄRR ÄR DET OGÖRLIGT ATT NAMNGE ALLA. DET SKULLE VARA ROLIGT VETA VEM TÖSEN PÅ KYRKOGRÅRDSMUREN ÄR, HON ÄR 50 ÅR ÄLDRE NU ! HÖR AV DIG SÅ FÅR DU EN NÅSVARG !!